

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/66/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814204008
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3814204008.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., C. D. E. XXX/X, 2/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., F. XXX/XXX, 3/ G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., F. H. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Igorom Gažíkom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Bojnická cesta 7, proti žalovanému: H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., I. XXX/X, zast. JUDr. Jánom Kokindom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Mišíka I. 780/19A, o určenie spoluvlastníckeho podielu v nehnuteľnostiach do dedičstva po nebohom J. F., o odvolaní žalobkyne 3/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 15. novembra 2022, č.k. 10C/37/2014-424, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach – vo vyhovujúcom výroku I. a súvisiacom výroku III. o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni 3/ v rozsahu 100 %.

Žalovanému vo vzťahu k žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu o určenie spoluvlastníckeho podielu v nehnuteľnostiach do dedičstva po neb. J. F. zamietol, výrokom II. konanie zastavil titulom späťvzatia žaloby v časti o určenie neplatnosti zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011 uzavretej medzi nebohým J. F., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a žalovaným vo forme notárskej zápisnice N27/2011, NZ 30165/2011 a v konečnom dôsledku výrokom III. o trovách konania medzi stranami sporu rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pôvodne označení žalobcovia, A. F., nar. XX.XX.XXXX a žalobkyňa 3/ sa podanou žalobou domáhali určenia neplatnosti zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011 uzavretej medzi nebohým J. F., ktorý bol ich otcom a žalovaným z dôvodu, že pred prevodom spoluvlastníckeho podielu vo výške 4/6 na nehnuteľnostiach zapísaných v KN, na LV č. XXX, k. ú. K. nebohý nepostupoval v súlade s ust. § 140 Občianskeho zákonníka, porušil ich predkupné právo a neponúkol im svoj spoluvlastnícky podiel za rovnakých podmienok, za akých ho previedol žalovanému. Súčasne sa domáhali určenia, že spoluvlastnícky podiel vo výške 4/6, ktorý bol predmetom prevodu patrí do dedičstva po nebohom. V priebehu súdneho konania žalobca 1/ A. F. zomrel dňa XX.XX.XXXX. Dedičské konanie po poručiťovi vedené na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 4D/94/2019 bolo právoplatne skončené. Uznesením č.k. 4D/94/2019-19, Dnot 250/2019 zo dňa 06.09.2019 súd konanie o dedičstve zastavil z dôvodu, že poručiťel zanechal majetok nepatrnej hodnoty, ktorý bol vydaný žalobkyni 3/, ktorá sa postarala o jeho pohreb. Dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine po pôvodnom žalobcovi boli deti poručiťela A. B. a A. B., s ktorými súd v súlade s ust. 63 ods. 2 CSP pokračoval v tomto

konaní ako so žalobcami 1/ a 2/. Žalobcovia 1/ a 2/ sa k podanej žalobe pripojili. Uvedli, že 40 rokov so svojim otcom neudržiavali žiadny kontakt, v čase ich maloletosti bolo manželstvo ich rodičov rozvedené a odvtedy otec s nimi žiadny vzťah neudržiaval. Rovnako ani s nebohým J. F., ktorý bol ich starý otec, po dobu 40 rokov neudržiavali žiadny vzťah a nenavštevovali sa. Dňa 11.11.2022 žalobkyňa 3/ vzala podanú žalobu čiastočne späť o určenie neplatnosti zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011 a navrhla, aby súd otázku platnosti zaopatrovacej zmluvy riešil ako prejudiciálnu. Žalobcovia 1/ a 2/ na základe čiastočného späťvzatia žaloby žalobkyňou 3/ tiež vzali podanú žalobu v uvedenom rozsahu späť. Žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasil v dôsledku čoho súd prvej inštancie konanie podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil. Predmetom sporu tak zostalo určenie, že spoluvlastnícky podiel vo výške 4/6-iny na nehnuteľnostiach zapísaných v KN na LV č. XXX, k.ú. K. patrí do dedičstva po nebohom J. F., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom 30.07.2013. Žalovaný navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Bol toho názoru, že na prevod spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach nebohého sa predkupné právo žalobcov nevzťahovalo, lebo sa považoval za blízku osobu podľa § 116 Občianskeho zákonníka, pretože medzi ním a nebohým bol rodinný pomer a s nebohým a s jeho manželkou udržoval blízke väzby po celý svoj život. Vzťah k nebohému označil za intenzívny ešte pred uzavretím zaopatrovacej zmluvy, bol s ním v intenzívnom styku, nakupoval mu a varil, staral sa o jeho záhradu, kosil, zabezpečoval údržbu rodinného domu, v ktorom nebohý žil a počas jeho vážnej choroby pokračoval v poskytovaní starostlivosti, ktoré práce vykonával z dôvodu, že žalobcovia, deti nebohého, neprejavovali o neho skutočný záujem. Pôvodný žalobca 1/, hoci s nebohým žil v spoločnej domácnosti, sa o neho nestaral a žalobkyňa 3/ bývala v Prievidzi a nebohého vôbec nenavštevovala. Po smrti nebohého výlučne sám zabezpečil jeho pohreb a zaplatil všetky náklady spojené s pohrebom. Smrť nebohého hodnotil ako smrť vlastného otca. Voči žalobcom uplatnil nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom vo veci (prvý bol uznesením odvolacieho súdu zo dňa 22.05.2018 zrušený a vec bola súdu prvej inštancie vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie), po vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania vo svetle aplikovanej právnej úpravy, a to ust. § 137 písm. c/, d/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 40a veta prvá Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 140, § 116 OZ dospel k záveru, že žalobe nemožno vyhovieť, a to tak pre nedostatok existencie naliehavého právneho záujmu na jej podaní, ale tiež z hľadiska vecného. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a po jeho zhodnotení bol toho názoru, že žalovaný preukázal, že s nebohým J. F. boli blízke osoby, dôkazom čoho bola okrem iného aj tá skutočnosť, že sa rozhodol uzavrieť práve s ním zaopatrovaciu zmluvu, pretože mu dôveroval, rozumel si s ním a považoval ho za blízku osobu, ktorú označoval za syna. Žalovaný preukázal podľa názoru súdu prvej inštancie svedeckými výpoveďami a listinnými dôkazmi - fotografiami, že k nebohému mal vytvorený blízky vzťah, vážil si ho, udržoval s ním pravidelný osobný kontakt, vzájomne si pomáhali aj pred uzavretím zaopatrovacej zmluvy, umožnil nebohému presťahovanie sa do jeho domácnosti, poskytol mu pomoc v starobe a chorobe a napokon nebohému vystrojil pohreb, ktorý financoval z vlastných prostriedkov bez toho, aby žiadal náhradu od žalobcov. Jeho smrť hodnotil ako smrť vlastného otca. I keď nebola preukázaná intenzívna pomoc žalovaného nebohému, k tomu súd uvádza, že vypočutí svedkovia, ktorí boli susedmi nebohého zhodne uviedli, že nebohý takmer do svojej smrti bol sebestačný, mobilný, nepotreboval pomoc pri základných úkonoch, pri stravovaní, nakupovaní, návštevách lekára a podobne, preto podľa názoru súdu ani nebolo potrebné a nevyhnutné, aby žalovaný poskytoval nebohému intenzívnu dennú pomoc a podporu. Na základe uvedeného potom pred uzavretím zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011 so žalovaným, nebol povinný nebohý J. F. splniť si svoju ponukovú povinnosť podľa § 140 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k žalobcom, pretože sa jednalo o prevod medzi blízkymi osobami, kedy by ujmu, ktorú utrpel jeden z nich, druhý dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu. Tým, že súd zaopatrovaciu zmluvu považoval za platný právny úkon, aj v prípade riešenia jej neplatnosti ako prejudiciálnej otázky, keďže v konaní po celý čas vykonával dôkazy na preukázanie tvrdení žalobcov o jej neplatnosti, žalobu žalobcov o určenie, že spoluvlastnícky podiel vo výške 4/6-iny na nehnuteľnostiach zapísaných v KN, na LV č. XXX, k.ú. K. patrí do dedičstva po nebohom J. F., okrem nedostatku naliehavého právneho záujmu vyhodnotil ako nedôvodnú aj po stránke vecnej. V konkrétnostiach dôvodil, že žalovaný a nebohý J. F. boli blízke osoby podľa cit. ust. § 116 Občianskeho zákonníka, spĺňajúce jednak podmienku rodinného pomeru, ako aj podmienku, že ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá by dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Medzi nebohým J. F. a žalovaným existoval rodinný pomer, pretože nebohý bol krstným otcom žalovaného pri jeho cirkevnom krste a spríbuznení boli aj prostredníctvom otca žalovaného, ktorý bol bratrancom nebohého. Zároveň manželka nebohého bola sestrou matky žalovaného, ktoré skutočnosti boli napokon medzi stranami nesporné. To, že nebohý a žalovaný boli blízkymi osobami vyplýva z výpovede žalovaného, ktorý poukazoval na to, že nebohého

navštevoval od malička, ako dieťa na prázdniny a príležitostne jeden, dvakrát do mesiaca. Ako dieťa počas prázdnin sa zdržal u neho niekedy týždeň, niekedy dva týždne, kedy u neho aj prespával. Po smrti manželky nebohého si začali vzájomne kupovať aj darčeky na Vianoce, nebohý obdarovával nielen žalovaného, ale aj členov jeho rodiny. Chodievali si vzájomne gratulovať k meninám a narodeninám. Nebohému pomáhal a keď mu v roku 2008 bolo diagnostikované onkologické ochorenie, začal za ním chodiť častejšie, aj denne, vzájomne si pomáhali a nebohý v domácnosti žalovaného aj prespával. Od apríla 2012 mal nebohý v mieste jeho bydliska evidovaný prechodný pobyt, pretože sa chcel k nemu presťahovať. Uviedol, že si rozumeli ako otec so synom. Súd nemal dôvod výpovedi žalovaného neveriť, pretože žalobcovia opak nepreukázali. Blízke vzťahy medzi nebohým a žalovaným potvrdil aj nebohý žalobca 1/ vo svojej výpovedi, keď uviedol, že jeho otec si so žalovaným rozumel, pretože si chodili pomáhať. Žalobkyňa 3/ tiež potvrdila, že približne dvakrát do mesiaca za otcom chodieval žalovaný na návštevu. K obdobiu od roku 2008 sa nevyjadrila, pretože od uvedenej doby nebohého nenavštevovala a neposkytovala mu žiadnu pomoc, čo sama vo svojej výpovedi potvrdila. Aj svedkyňa L. H. potvrdila, že nebohý si so žalovaným rozumeli ako syn s otcom a blízke vzťahy udržiavali asi od 30. roku veku žalovaného. Chodievali si gratulovať na meniny, narodeniny a navštevovali sa. Pred svedkyňou sa nebohý sťažoval, že ani vnúčatá za ním nechodili a keď bol chorý, žalobcovia ho neboli navštíviť ani v nemocnici. Uviedla, že žalovaný pomáhal nebohému aj v starostlivosti o záhradu, strihal mu okrasné kríky, pomáhal mu robiť úpravy hrobu jeho manželky a robil všetko, o čo ho nebohý požiadal. Žalobcovia 1/ a 2/ sa k predmetu sporu nevedeli vyjadriť, pretože od obdobia maloletosti, starší, keď mal 6 rokov a mladší, keď mal 3 roky, medzi nimi a starým otcom neprebehol žiadny kontakt, nestretávali sa a nekomunikovali. Ani s otcom, pôvodne označeným ako žalobca 1/, ktorý zomrel, neudržiavali po rozvoze manželstva žiadny kontakt. Otec záujem o kontakt s ním neprejavoval. Nebolo im nič známe, ako nebohý žil v rokoch 2008 až 2013, kedy zomrel. Žalovaného nepoznali, osobne sa s ním nikdy nestretli. Tento blízky vzťah medzi nebohým a žalovaným vyústil do uzavretia zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011, ktorú nebohý podľa názoru súdu uzavrel so žalovaným práve z dôvodu, že k nemu pociťoval blízky vzťah, videl v ňom svojho syna, oporu v starobe a chorobe a pred smrťou prejavil vôľu žiť s ním v spoločnej domácnosti, čo potvrdili aj svedkovia F. E., A. M., N. O. I. a D. H.. Pokiaľ by rovnaký blízky vzťah mal nebohý aj so svojimi deťmi, žalobcami, ktorí by o neho prejavovali taký záujem, aký by deti k otcovi prejavovať mali, nemal by dôvod požiadať žalovaného o starostlivosť a pomoc. To, že žalobcovia nemali k nebohému vytvorený blízky vzťah vyplýva priamo z ich výpovedí. Nebohý žalobca 1/ uviedol, že do smrti matky v roku 2008 boli ich vzájomné vzťahy dobré. Po jej smrti sa zhoršili, pretože medzi nimi dochádzalo k výmenám názorov z dôvodu, že otcovi vyčítal, že mal frajerku. Od roku 2008 až do jeho smrti boli ich vzájomné vzťahy naštrbené a vzájomne sa nerozprávali. Počas choroby nebohého, v období rokov 2009-2013 bol spolu s ním dvakrát na vyšetrení na pľúcnom oddelení v Bojniciach a viackrát s ním u lekára nebol. Žalobkyňa 3/ uviedla, že jej vzťah k nebohému bol od smrti matky chladný, od roku 2008 ho nenavštevovala a neposkytovala mu žiadnu pomoc, pretože v tomto roku došlo medzi ňou, jej dcérou a otcom ku konfliktu, po ktorom ju aj s dcérou vyhodil z jeho domácnosti. Až v roku 2013, keď bol hospitalizovaný v nemocnici, ho dvakrát navštívila. Potvrdila, že od roku 2012 jej nebohý otec nebohému žalobcovi 1/ nedôveroval, pretože mali medzi sebou konflikt. Zhoršené vzťahy medzi nebohým J. F. a jeho synom a dcérou potvrdili aj vypočutí svedkovia K. P., H. J., Q. J., O. N. vo vzťahu k žalobkyňi 3/, F. J., J. E., L. H. vo vzťahu k oboj žalobcom a D. H. vo vzťahu k nebohému žalobcovi 1/. Pre posúdenie kvality a hodnoty vzťahu medzi nebohým a žalovaným bola podľa súdu podstatná výpoveď svedkyne N. O. I., pretože nemala žiadny vzťah k stranám sporu, navyše ju navrhli vypočuť žalobcovia a jej výpoveď súd považoval za objektívnu a nestrannú, vysvetľujúcu pohnútky nebohého, ktoré ho viedli k uzavretiu zaopatrovacej zmluvy a ktorá objasnila nielen vzťah medzi nebohým a žalovaným, ale aj vzťah medzi nebohým a žalobcami. Svedkyňa si pamätala, že v septembri 2012 jej realitnú kanceláriu navštívil nebohý F., nie žalovaný, ktorý mal záujem predať svoj rodinný dom nachádzajúci sa v K.. Vysvetlil jej, že so žalovaným uzavrel zaopatrovaciu zmluvu a ako dôvod predaja nehnuteľnosti uviedol, že nemá dobré vzťahy so žalobcami, pretože mu nepomáhajú, dcéra ho vôbec nenavštevuje a syna vidí len málokedy. Povedal jej, že mu pomáha len žalovaný, na ktorého previedol svoj spoluvlastnícky podiel, pretože sa dohodli na tom, že sa o neho postará. Pred svedkyňou hovoril, že sa môže obrátiť len na žalovaného, pokiaľ potrebuje pomoc. Povedal jej, že sa chce odsťahovať do D. k žalovanému, kde mu bude lepšie. Hovoril o tom, že je chorý a ak potrebuje pomoc, môže sa obrátiť len na žalovaného, či už ide o upratovanie, varenie, nakupovanie a povedal, že u žalovaného má väčšiu podporu ako u svojich detí. Svedkyňa sa stretla sa aj so žalovaným, ktorý jej povedal, že súhlasí so všetkým, čo chcel pán F. a z rozhovoru vyplynulo, že žalovaný na predaj nehnuteľností netlačil a robil len to, čo chcel pán F.. Svedkyňa potvrdila, že podmienky a obsah zmluvy o spolupráci a sprostredkovaní určil pán F.. Rovnako významná pre posúdenie, či nebohý a žalovaný boli blízkyimi osobami bola aj výpoveď svedkyne O.

N., ktorá uviedla, že nebohý J. F. občas o svojej rodine hovoril, spomínal, že na žalobcov má ťažké srdce, pretože keď ochorel a stretol sa so žalobkyňou 3/ v nemocnici, ani si ho nevšimla. Pán F. pred svedkyňou spomínal svojho krstného syna, o ktorom povedal, že si ho váži ako člena rodiny, viac ako svoje deti. Svedkyňa sa pamätala, že krstný syn mal bývať v D.. Z výpovedí svedkýň jednoznačne vyplýva, že žalobcovia neprejavovali o nebohého záujem, nepomáhali mu, nestarali sa o neho, na základe čoho nebohý dôveroval žalovanému, ktorého si vážil za jeho záujem o neho a za poskytnutú pomoc. Z výsluchu svedkyňa I. mal súd preukázané, že žalovaný vo vzťahu k nebohému nemal zištné záujmy, neinicioval uzavretie zaopatrovacej zmluvy, ani predaj nehnuteľností nebohého, čo rovnako svedčí o jeho úprimnom vzťahu k nemu, pričom podporne poukazuje tiež na výpoveď svedkyne D. H. a F. N. R., primára pľúcneho oddelenia C. C. J. K., kde bol poručiteľ opakovane hospitalizovaný, ktorý vypovedal o tom, že ako kontaktnú blízku osobu označoval nebohý práve žalovaného, ktoré nasvedčujú v prospech súdom prvej inštancie prijatých záverov o blízkom vzťahu žalovaného k poručiteľovi, zároveň zhodnotiac, že pokiaľ ide o výsluchy zostávajúcich svedkov, z nich nevyplynuli také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyššie uvedené prijaté závery spochybníť. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na ich náhradu vo výške 100 %.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla žalobkyňa 3/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, smerujúc svoje odvolanie voči vyhovujúcemu výroku I. a súvisiacemu výroku III. o trovách konania, navrhujúc odvolaciemu súdu zmenu napadnutého rozhodnutia, a to tak, že žalobe bude vyhovieť a žalobkyňi 3/ bude priznaná plná náhrada trov konania voči žalovanému. Uplatňujúc dôvody na odvolanie, ktoré konkretizuje tak, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tiež že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a v konečnom dôsledku tiež nesprávne skutkové a právne závery, ktoré dôvody sú subsumované pod ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP, v konkrétosti namietala nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie otázky existencie naliehavého právneho záujmu v časti žaloby o určenie, že dotknutá nehnuteľnosť v zaopatrovacou zmluvou dotknutých podieloch patrí do dedičstva po ich nebohom právnom predchodcovi, nesúhlasiac s názorom súdu prvej inštancie o jeho nedostatku, poukazom tiež na to, že žaloba v oboch jej častiach bola podaná ešte za účinnosti OSP, táto žaloba je prípustnou a bola prípustnou aj v čase, kedy sa podávala, pričom rozhodnutia vyššieho súdu, na ktoré sa odvoláva súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia v tejto otázke, nemajú vplyv na podmienky tohto konania, keďže jedno z nich je prekonané a druhé nerieši právnu podstatu tohto sporu. V tomto prípade je vlastnícke právo v rozsahu dotknutých spoluvlastníckych podielov prevedených zaopatrovacou zmluvou zapísané v katastri nehnuteľností na žalovaného a v dôsledku úspechu v spore na strane žalobcov, by toto prešlo do dedičstva po ich právnom predchodcovi J. F.. Touto žalobou by sa tak odstránil stav neistoty na strane žalobcov, pokiaľ ide o vlastnícke právo k dotknutým podielom k nehnuteľnosti a žalobcovia by sa tak domohli zmeny formálne zapísaného vlastníckeho práva v prospech žalovaného na ich právneho predchodcu a takto by tento majetok mohol byť ďalej prejednaný v dedičskom konaní. Namietá tiež vady odôvodnenia rozhodnutia, ktoré podľa jej názoru nespĺňajú parametre dané ust. § 220 ods. 2 CSP, odôvodnenie rozhodnutia považuje za jednostranné a nepresvedčivé. Osobitne a v nadväznosti tiež na vady rozhodnutia namietá spôsob hodnotenia dôkazov, ktorý podľa jej názoru nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP. Súd sa nezaoberal tým, kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno. Toto presunul zo žalovaného na žalobcov, nezaoberal sa tiež argumentami a dôkazmi žalobcov. Z hľadiska hmotného práva v zmysle § 116 OZ mal žalovaný preukázať, že bol blízkou osobou v čase uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy. Súd sa nezaoberal tým, aké boli vzťahy medzi žalovaným ako nadobúdateľom nehnuteľnosti a prevodcom v čase uzatvorenia zmluvy, ale vytváral jeden stav z rôznych časových období, a to napriek tomu, že už v predchádzajúcom odvolacom konaní tento nedostatok žalobcovia vytýkali. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného dokazovaním, sú tu podľa jej názoru tri rozdielne obdobia vzťahov medzi prevodcom a žalovaným, keď prvé je do uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy, t.j. 17.08.2011 dokedy medzi obidvoma vládli štandardné vzťahy ako medzi vzdialenými príbuznými, pričom opak nebol preukázaný, druhé obdobie je od uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy do marca 2013, kedy sa žalobcovia dozvedeli o uzavretí zaopatrovacej zmluvy, v ktorom období žalovaný čiastočne plnil zaopatrovaciu zmluvu, čiastočne sa staral o prevodcu s tým, že činnosti vykonával vždy v čase, keď sa v dome nenachádzal A. F., pôvodný žalobca (predchodca žalobcov 1/, 2/), kedy aj susedia začali registrovať, že sa tam sporadicky u prevodcu vyskytuje, kedy sa zhoršili vzťahy s prevodcom, ktorý

zakázal svojmu synovi A. robiť v záhrade, o ktorú sa začal starať žalovaný, najmä však išlo o zber úrody, pričom dovtedy záhrada bola doménou pôvodného žalobcu. Ďalej súdu vytyka, že sa vôbec nezaoberal právami a povinnosťami zaopatrovacej zmluvy, nerozlišujúc, ktoré činnosti vykonával žalovaný ako plnenie zaopatrovacej zmluvy. Dôkazy v prospech žalobkyne 3/ nie sú v odôvodnení uvedené. Poukazuje na prehľad svedeckých výpovedí. Podľa jej názoru svedkami v prospech žalovaného bola v skutočnosti len jeho manželka, ktorej výpoveď namieta. Z výpovedí svedkov bolo zistené, že žalovaného sotva poznali. Matka žalovaného nevedela potvrdiť nadštandardné vzťahy, z výpovede susedov vyplynulo, že žalovaného ledva poznali, až po uzavretí zmluvy ho začali registrovať. Otec trpel osobnostným problémom, ktorý si vybil tak, že ich týmto prevodom chcel potrestať. Bolo preukázané, prečo ona k nemu nechodila, keď ju z domu vykázal, lebo sa nechcela dať fotiť. K. A. musel otca poslúchať na slovo. Svedkyňa I. vypovedala o stave vecí, ktorý existoval dva roky po uzavretí zmluvy. Svedka S. R. považuje za nedôveryhodného, keďže si vedel spomenúť len na to, že približne v rokoch 2008 – 2012 sa stretával často na cintoríne s prevodcom, kedy mu tento mal vychvaľovať žalovaného a vyhlasovať, aký ma k nemu dobrý vzťah. Iné obdobia si však nepamätal. Tohto svedka nikto z ostatných svedkov nepoznal. Súd nezmieňuje v odôvodnení negatívne skutky žalovaného, ani jeho spoločenskú morálku. Neuvádza, že žalovaný poskytol pôžičku prevodcovi na zhotovenia pomníka jeho manželky, tiež, že prevodca žiadal od svedkyne P., aby mu dávala morfiové náplasti proti bolesti, nezaoberal sa tým, ako je možné, že bolo umožnené smrteľne chorému prevodcovi robiť stavebné úpravy v dome žalovaného, tiež tým, že žalovaný ako osoba, čo sa postaral o pohreb prevodcu vyhlásil, že tento bol nemajetný a dedičské konanie sa nekonalo. Tiež opomenul skutočnosť, že žalovaný nikdy žalobcom neoznámil, kde sa nachádzajú ostatky ich otca, neprihliadol na profil osobnosti žalovaného, ktorý priblížil jeho nadriadený, svedok P.. Za nesprávny považuje právny názor, že dôkazom blízkosti na úrovni osoby blízkej podľa § 116 OZ, je uzavretie zaopatrovacej zmluvy. Ak by tomu tak bolo, nikdy by v prípade zaopatrovacej zmluvy neexistovalo predkupné právo spoluvlastníka. Blízkosť tohto vzťahu však svedecké výpovede podľa jej názoru nepotvrdili, v súvislosti s čím odkazuje na svoje podrobné vyjadrenie z 08.09.2022, v ktorom uviedla teoreticko-psychologické názory pri posudzovaní dôveryhodnosti svedkov. Ani z predložených fotografií vzťah blízkej osoby nevyplýva, k čomu sa vyjadrila 11.11.2022. Pokiaľ súd v odôvodnení poukazuje tiež na to, že žalovaný nebohému umožnil presťahovanie sa do jeho domácnosti, poskytol mu pomoc v starobe, v chorobe, vystrojil mu pohreb, ktorý financoval, jeho smrť hodnotil ako smrť vlastného otca, tak ide o skutkový stav, ktorý nastal asi dva roky po uzavretí zmluvy. Na reverz tohto vzal domov dňa 23.07.2013, na druhý deň išli do domu prevodcu, dňa 29.07.2013 prevodca sa dožaduje hospitalizácie, je prijatý do nemocnice a 30.07.2013 tam zomiera. Skutočnú pomoc v chorobe a starobe tak žalovaný prevodcovi poskytol až v týchto dňoch. To, či žalovaný pohreb financoval z vlastných prostriedkov, nebolo a nemohlo byť preukázané. Priebežne pomoc prevodcovi poskytoval syn A.. Súd opomenul vyjadrenie svedkyne P., ktorá mu lepila morfiové náplasti proti bolesti, ktoré činnosti mal podľa zaopatrovacej zmluvy robiť žalovaný. Ak súd riešil prejudiciálnu otázku k rozhodnutiu vo veci samej tým, že prišiel k záveru, že zaopatrovacia zmluva bola platná, konal de facto vo veci samej a toto aj mal byť dôvod na zamietnutie žaloby.

5. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhuje rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Odvolanie vo všetkých jeho bodoch považuje za nedôvodné. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s otázkou neexistencie danosti naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia. Preto s dôvodom, pre ktorý súd z procesného hľadiska žalobu zamietol, sa v plnom rozsahu stotožňuje. Nebude opätovne podrobne opisovať výsluch jednotlivých svedkov a tieto vyhodnocovať tak, ako to v rámci odvolania urobila odvolateľka, naviac vytrhnutím niektorých statí výpovedí jednotlivých svedkov z celkového kontextu. Všetky výpovede sú obsiahnuté v odôvodnení rozsudku, sú zdôvodnené a zachytené v spise. Žalobkyňa 3/ sa v odvolaní snaží vytvoriť pri vyhodnocovaní jednotlivých svedeckých výpovedí situáciu, že žalovaný s prevodcom bol v bližšom vzťahu až po uzatvorení zaopatrovacej zmluvy, čo však nie je pravda. Z výpovedí samotných právnych predchodcov žalobcov 1/, 2/ (nebohého A. F.) a žalobkyne 3/ na hlavnom pojednávaní dňa 28.01.2016 jasne vyplýva, že medzi nimi nebol dobrý vzťah. Žalobkyňa 3/ doslova uviedla, že jej vzťah k otcovi bol chladný, od roku 2008 ho nenavštevovala, neposkytovala mu žiadnu pomoc, pretože v tomto roku došlo medzi ňou, jej dcérou a nebohým J. F. ku konfliktu. Nebohý A. F. vo výpovedi jasne uviedol, že aj keď býval v rodinnom dome so svojím otcom, vzťahy medzi nimi boli naštrbené, vzájomne sa nerozprávali. Nevedel sa vyjadriť, v akej intenzite žalovaný nebohému navštevoval, pretože bol stále v práci, ale podľa jeho názoru si mali s otcom rozumieť a chodili si pomáhať so žalovaným. Výpovede rodinných príslušníkov žalobkyne 3/, a to dcéry D. E., ako aj J. E., manželka odvolateľky, potvrdzujú

výpovede nebohého A. F. a žalobkyne 3/ o neexistencii žiadneho úprimného vzťahu k porúčiteľovi. Nie je pravdou tvrdenie odvolateľky, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno o existencii blízkeho vzťahu medzi prevodcom a ním pred uzatvorením zaopatrovacej zmluvy, ktorý tu zjavne bol už od roku 2008. Poukazuje na to, že on vo výpovedi pravdivo opísal svoj vzťah k porúčiteľovi, ktorý bol intenzívne blízky práve od roku 2008, kedy prevodcovi bolo diagnostikované onkologické ochorenie, vtedy sa ich vzťahy podstatne zintenzívnili, čo bolo vyústením toho, že prevodca v ťažkých chvíľach nemal na strane svojich priamych príbuzných osobu, o ktorú by sa mohol oprieť, a ktorá by ho trebárs aj psychicky podporila. Zdôrazňuje, že blízkosť dvoch osôb nespočíva len v samotnej fyzickej materiálnej pomoci, ale predovšetkým v psychickej podpore, ktorú si navzájom takéto osoby poskytujú. Pravdivo popisoval celú situáciu, ako si vzájomne pomáhali, ako si prevodca napriek vážnemu ochoreniu túto chorobu neprípúšťal, staral sa o seba. Súčasťou dôkazového materiálu sú fotografie preukazujúce, kto mu pomáhal s opravou pomníka, tiež, že sa navštevovali a trávili spoločné chvíle. Aj keď neboli v priamom fyzickom kontakte denne, tak takmer denne, niekedy aj dvakrát za deň si spoločne telefonovali, dohadovali sa takto o tom, čo je potrebné riešiť, či prevodcovi priniesť. Svedok F. E. jasne vo výpovedi uviedol, že prevodca bol uvážlivý človek a zrejme musel mať nejaké vážne dôvody, pre ktoré zaopatrovaciu zmluvu so žalovaným uzavrel, čo vyplynulo aj z výpovede svedkyne N., ktorá uviedla, že jej nebohý prevodca povedal, že si svojho krstného syna, teda žalovaného váži ako člena rodiny. I keď z výpovede svedkov, susedov nebohého, má vyplývať, že sa s týmto stretával málo, vyplýva však z nich, že za nebohým chodil. Videli ho kosiť dvor, sadiť priesady, tiež chodiť za prevodcom do nemocnice. Poukazuje v tomto smere na výpovede svedkyne L., ktorá uviedla, že žalovaného u nebohého prevodcu nevnímala, ani nevidela, ani ho nepoznala a nevedela ani kto je, a že ho začala vnímať až po tom, ako sa medzi susedmi rozšírilo uzatvorenie zaopatrovacej zmluvy, takže je logické, že takéto vnímanie, ako ho popísala táto svedkyňa, mohli mať aj ostatní svedkovia na strane žalobcov. Poukazuje na výpoveď svedka F. R., ktorého navrhla strana žalobcov, ktorý potvrdil, že nebohý prevodca bol hospitalizovaný u neho trikrát, v roku 2009 a dvakrát 2013, pričom ako kontaktná osoba bol vždy uvedený žalovaný, čo nepriamo rovnako potvrdzuje existenciu blízkeho vzťahu medzi nimi. Nedôvodne je namietaná výpoveď svedka S. R., keďže z kontextu jeho výpovede jasne vyplýva, že sa s nebohým prevodcom stretával v určitom období, kedy v rámci rozhovorov sa mu tento zdôveril aj o vzťahu medzi ním a žalovaným a tiež vypovedal o tom, že on mal dojem, že žalovaný je synom prevodcu, pričom nie je dôvod túto výpoveď považovať za nelogickú, či zaujatú. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil za podstatnú výpoveď svedkyne N. O. I., ktorá vykonávala podnikateľskú činnosť v oblasti realít, z ktorej jasne vyplynul postoj nebohého prevodcu k žalovanému, ako aj k nebohému A. F., jeho synovi. Táto svedecká výpoveď jasne potvrdila, že medzi ním a nebohým prevodcom bol blízky vzťah. Absolútne nezrozumiteľne mu vyznieva poukaz odvolateľky na to, že súd prvej inštancie sa nezmieňuje o negatívnych skutkoch žalovaného, keďže žalovaný nevie, z akých dôkazov malo takéto jeho správanie vyplývať. Pokiaľ namieta odvolateľka, že súd sa nezaoberal právami a povinnosťami zo zaopatrovacej zmluvy, tak pre posúdenie sporu toto podstatné nebolo, podstatné bolo zodpovedanie otázky existencie blízkeho vzťahu medzi prevodcom a žalovaným. V tomto prípade bolo kumulatívne v konaní preukázané naplnenie dvoch zákonných podmienok, a to existencia príbuzenského vzťahu medzi prevodcom a žalovaným a tiež existencia blízkeho vzťahu. Až do posledného pojednávania sa dokazovala vec aj po skutkovej stránke a tiež aj z toho dôvodu súd videl dôvod na zamietnutie žaloby v celom rozsahu. V konečnom dôsledku opakovane poukazuje na to, že ako rodiny sa s rodinou prevodcu navštevovali ešte za života jeho nebohej manželky a on v K. niekedy trávil ako chlapec prázdniny, chodieval tam na návštevy a tiež v čase svojho dospievania.

6. Žalobkyňa 3/ vo svojej replike na písomné vyjadrenie žalovaného prostredníctvom svojho právneho zástupcu uvádza, že žalovaný sa vôbec nezaobera podstatnými argumentami z odvolania. Pokiaľ ide o existenciu naliehavého právneho záujmu, poukazuje na niektoré vykonané dokazovanie, účelovo sa však snaží zakryť podstatu právneho sporu, teda, či bol žalovaný s nebohým prevodcom osobou blízkou v čase uzavretia zaopatrovacej zmluvy, z ktorého hľadiska je irelevantné, aký bol vzťah žalobcov k nebohému prevodcovi. Blízky vzťah medzi žalovaným a prevodcom do času uzavretia zaopatrovacej zmluvy, nebol preukázaný. Dôkaz fotografiami bol podľa jej názoru vyvrátený. Zo svedeckej výpovede F. R. nie je zrejmé, že ako kontaktná osoba bol uvedený žalovaný v roku 2009. Svedkyňa I. mohla potvrdiť blízky vzťah v roku 2012, ale nie v období pred uzavretím zaopatrovacej zmluvy. Súd nevykonal zhodnotenie plnenia zo zaopatrovacej zmluvy. Blízkosť vzťahu bola preukázaná len ako blízkosť osoby vzdialene príbuzensky spriaznenej. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno na preukázanie blízkeho vzťahu v čase uzavretia zaopatrovacej zmluvy. Trvá na odvolaní.

7. Žalobcovia 1/, 2/ nevyužili svoje právo vyjadriť sa k podanému odvolaniu, ani k vyjadreniu žalovaného k podanému odvolaniu.

8. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. O.s.p. v znení neskorších predpisov.

9. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti.

10. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

11. V konkrétnostiach danej veci konanie začalo za účinnosti OSP a rozhodnuté vo veci bolo a odvolanie bolo podané už za účinnosti CSP.

12. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore (žalobkyňa 3/), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 CSP, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

13. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých častiach (zamietajúcej – výrok I. a súvisiacej o trovách konania – výrok III.) ako vo výroku vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcej – zastavujúcej časti (výrok II.) nepreskúmal, keďže táto suspenzívnym účinkom odvolania dotknutá nebola.

14. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú určenia, že spoluvlastnícky podiel vo výške 4/6 na nehnuteľnostiach zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXX pre k. ú. K., ktorý bol predmetom prevodu do vlastníctva žalovaného v zmysle zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011, uzavretej medzi nebohým J. F., ktorý bol pôvodnému žalobcovi 1/ A. F. a žalobkyňi 3/ otcom (terajším žalobcom 1/ a 2/ starým otcom) a žalovaným, patrí do dedičstva po nebohom J. F., tvrdiac neplatnosť zaopatrovacej zmluvy pre nedodržanie postupu prevodcom daného ust. § 140 Občianskeho zákonníka, čím malo dôjsť k porušeniu ich predkupného práva (keďže sú vlastníkami zostávajúcich podielov v nehnuteľnostiach), keďže nebola splnená zákonná podmienka prevodu medzi blízkymi osobami tak, ako to má na mysli ust. § 116 OZ, jedine v ktorom prípade by tu povinnosť dodržať ich predkupné právo nebola.

15. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozhodnutím - napadnutým v tomto odvolacom konaní (v poradí prvý rozsudok vo veci zo dňa 11. októbra 2016, č.k. 10C/37/2014-116 bol zrušený uznesením KS Trenčín zo dňa 22.05.2018 č.k. 27Co/144/2017 – 152 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie), po doplnení dokazovania v intenciách odvolacieho súdu žalobu opätovne zamietol a žalovanému priznal plný nárok na náhradu trov konania, dospejúc jednak k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu na jej podaní a jednak (posúdiac obsah odôvodnenia rozhodnutia) o nedôvodnosti žaloby tiež z hľadiska vecného, keď dospel k záveru, že pred uzavretím zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011 so žalovaným, nebol povinný nebohý J. F. splniť si svoju ponukovú povinnosť podľa § 140 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k žalobcom, pretože žalovaný uniesol dôkazné bremeno o svojom tvrdení, že sa jednalo o prevod medzi blízkymi osobami (§ 116 OZ), teda zaopatrovaciu zmluvu posúdil súd prvej inštancie ako platný právny úkon.

16. Odvolateľka (žalobkyňa 3/) v zmysle odvolacích námietok vznesených prostredníctvom právneho zástupcu uplatňuje ťažiskovo dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 pod písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie), tiež v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a e/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, existencia inej vady, nevykonanie navrhovaného dôkazu).

17. Odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu rozhodnutie z hľadiska jeho správnosti vo svetle odvolacích námietok žalobkyne 3/, teda možného naplnenia ňou produkovaných odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery na ktorých je založené rozhodnutie).

18. Nesprávny skutkový záver (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa kritérií daných ust. § 191 CSP, vychádzajúc z ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

19. Nesprávne právne posúdenie veci (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

20. Primárne sa odvolací súd zaoberal námietkou žalobkyne 3/ o nesprávnom právnom posúdení otázky naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe, keď súd prvej inštancie pre jeho absenciu žalobu zamietol, zastávajúc názor, že žalobcovia sa ochrany svojho práva mali domáhať (teda ju mali ponechať) žalobou na určenie právnej skutočnosti - § 137 písm. d/ CSP (o neplatnosť darovacej zmluvy), keďže oprávnenie na jej podanie vyplýva z hmotného práva (osobitného právneho predpisu ust. § 40a Občianskeho zákonníka v spojitosti s ust. § 140 Občianskeho zákonníka).

21. Otázka prípustnosti zvolenej žaloby z hľadiska ust. § 137 CSP a teda aj otázka (ne)existencie naliehavého právneho záujmu, či existencie osobitného predpisu oprávňujúceho žalobcov k podaniu určovacej žaloby, je vecou právneho posúdenia.

22. Základným predpokladom prípustnosti a následne tiež aj úspešnosti určovacej žaloby, o ktorú ide tiež v posudzovanej veci, v prípade ak ide o žalobu na určenie práva (§ 137 ods. 1 písm. c/ CSP) je záver o existencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pokiaľ tento nevyplýva z osobitného predpisu (kedy ho preukazovať nie je potrebné) a v prípade ak ide o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 ods. 1 písm. d/ CSP je takáto žaloba prípustnou len v prípade zistenia, že určenie konkrétnej právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu, pre prípad pozitívneho záveru o čom, rovnako skúmanie naliehavého záujmu už do úvahy neprichádza. Pokiaľ takto normované predpoklady z hľadiska ustanovenia § 137 CSP, ako základné podmienky prípustnosti pri kročení k posudzovaniu vecnej stránky žalobného návrhu nie sú splnené, v prípade záveru o ich nedostatku, je bez ďalšieho daný dôvod zamietnutia žaloby ako celku.

23. Kritériom pre pozitívno-právne členenie žalôb je v zásade podľa § 137 CSP žalobcom formulovaný žalobný návrh (petit) v spojitosti s právnym dôvodom tvrdeného práva. Význam ust. § 137 je predovšetkým normatívny, ktorý normatívny význam spočíva v tom, že ustanovenie vymedzuje podmienky prípustnosti pre niektoré druhy žalôb. Prípustnosť žaloby na určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ CSP) vychádzajúc zo znenia ustanovenia, ktoré ju normuje, musí vyplývať z osobitného predpisu (hmotného práva), inak je takáto žaloba neprípustná. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ďalej len „OZ“).

24. Pokiaľ teda z osobitného predpisu vyplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti, už nie je na strane žalobcu povinnosť preukazovať a na strane súdu oprávnenie skúmať naliehavý právny záujem, keďže za týchto okolností právny záujem na určení práva vyplýva priamo z právneho predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje, alebo jej ukladá podať bližšie špecifikovanú určovaciu žalobu, ktoré oprávnenie podať takúto určovaciu žalobu zakladá nevyvrátiteľnú domnienku, že právny záujem žalobcu je daný.

25. Podľa § 137 písm. d/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

26. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

27. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

28. Ako vyplýva zo znenia ustanovenia § 140 OZ, je povinnosťou prevádzajúceho spoluvlastníka ponúknuť svoj spoluvlastnícky podiel v prvom rade ostatným spoluvlastníkom, okrem prípadu prevodu spoluvlastníckeho podielu blízkej osobe. Až keď títo o prevádzaný spoluvlastnícky podiel neprejavia záujem, môže spoluvlastník podiel previesť tretej osobe. Záonné predkupné právo k prevádzanému spoluvlastníckemu podielu podľa § 140 Občianskeho zákonníka má vecno-právne účinky, čo znamená, že pôsobí i voči právnenmu nástupcovi - novému spoluvlastníkovi (kupujúcemu). Podľa už konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napríklad rozhodnutia 3Cdo 262/2009, 4Cdo 334/2009, 5Cdo 211/2009 a ďalšie), z hľadiska obsahu účinkov a výkonu treba aj na predkupné právo vyplývajúce z § 140 Občianskeho zákonníka, s uplatnením analógie legis v zmysle § 853 Občianskeho zákonníka, aplikovať všeobecnú úpravu o predkupnom práve obsiahnutú v ust. § 602 až § 606 Občianskeho zákonníka.

29. Pre prípad, ak povinný spoluvlastník nerešpektoval zákonné predkupné právo a svoj podiel previedol na inú, než blízku osobu (§ 116 OZ) bez toho, aby ho predtým ponúkol ostatným spoluvlastníkom, dochádza k porušeniu predkupného práva oprávnených, právny úkon na základe ktorého došlo následne k prevodu spoluvlastníckeho podielu(-ov), zákon považuje za neplatný, avšak len v prípade, ak sa oprávnení spoluvlastníci jeho neplatnosti dovolajú (§ 40a OZ). Právnym dôvodom dovolania sa tejto neplatnosti je reparácia - náprava protiprávneho stavu v podobe možnosti dotknutého spoluvlastníka v zákonných medziach realizovať predkupné právo, už ako subjektívne oprávnenie voči povinnému. Oprávnený sa tak v zmysle § 603 ods. 3 OZ môže domáhať toho, aby mu bola vec ponúknutá na kúpu a to prostredníctvom podania žaloby o nahradenie vôle povinného, alebo ak z akýchkoľvek dôvodov nežiada bezprostredne nadobudnutie podielu na veci, druhou možnosťou vyplývajúcou z ust. § 603 ods. 3 OZ je ponechať si zachované predkupné právo voči nadobúdateľovi (novému spoluvlastníkovi) pre prípad, ak by sa tento rozhodol v budúcnosti vec predať. Avšak nad rámec uvedených všeobecných nárokov vyplývajúcich z porušenia predkupného práva uvedených v § 603 ods. 3 OZ, je tu tiež špeciálny nárok majúci pôvod v ust. § 40a v spojení s § 140 OZ a to možnosť domáhať sa neplatnosti dotknutého právneho úkonu podľa § 40a OZ (§ 137 písm. d/ CSP), ale zároveň súdna prax v určitých prípadoch pripúšťa aj žalobu o určenie práva (§ 137 písm. c/ CSP), keďže táto s poukazom na žalobcami dovolanie sa relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy, má tiež charakter špeciálneho nároku majúceho pôvod v ust. § 40a v spojení s § 140 OZ, keďže táto subsumuje v rovine riešenia otázky prejudiciálnej tiež neplatnosť prevodnej zmluvy v okolnostiach danej veci o to viac, ak postavenie žalobcov nie je len v rovine možných opomenutých podielových spoluvlastníkov, ale zároveň v rovine potencionálnych dedičov po ich právnom predchodcovi, ktorý bol v danom prípade prevodcom a majú nepochybne záujem na odstránení právnej neistoty pokiaľ ide o rozsah dedičstva, pričom žalobu o určenie do dedičstva súdna prax akceptuje ako prípustnú (tiež akceptovala za účinnosti predchádzajúceho procesného kódexu – OSP). Keďže teda zákon ich vo všeobecnosti obidve, t.j. na určenie práva aj na určenie právnej skutočnosti pripúšťa, v rovine racionálnej úvahy žalobcov tak zostalo,

bola teda na ich voľbe, ktorá z nich bude v okolnostiach danej veci pre nich preferenčnejšia, pričom je potrebné podotknúť, že súdna prax nemala v minulosti jednotný názor na to, či žalobu na určenie neplatnosti prevodnej zmluvy v takomto prípade je možné subsumovať pod ust. § 137 písm. d/ CSP (sú známe v tomto smere rozdielne rozhodnutia).

30. Pokiaľ teda v posudzovanej veci žalobcovia žalobou (v zmysle jej formulácie po jej obmedzení o neplatnosť zaopatrovacej zmluvy) uprednostnili z hľadiska tvrdeného porušenia predkupného práva (v kumulácii so skutočnosťou, že sú zároveň potencionálnymi dedičmi po prevodcovi) špeciálny nárok majúci pôvod v ust. § 40a v spojení s § 140 OZ, spočívajúci v možnosti určenia práva (do dedičstva po poručiteľovi – prevodcovi) za súčasného dovolania sa neplatnosti prevodnej (zaopatrovacej) zmluvy, ktorá otázka takto zostáva k jej vyriešeniu v rovine prejudiciality, tvrdiac porušenie svojho predkupného práva, prináležiaceho im titulom spoluvlastníctva dotknutej nehnuteľnosti, keďže pôvodný, t.č. už nebohý vlastník a zároveň ich právny predchodca im neadresoval ponuku, na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd zastáva názor, že nepochybili a pre nedostatok naliehavého právneho záujmu či už z hľadiska procesného kódexu účinného v čase rozhodovania súdu (§ 137 písm. c/ CSP), ako ani z hľadiska procesného kódexu účinného v čase podania žaloby (§ 80 OSP) nebolo možné ich žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na jej podaní zamietnuť. V tomto bode odvolacia námietka žalobkyne 3/ je teda dôvodná, keďže postavenie žalobcov ako podielových spoluvlastníkov a zároveň potencionálnych dedičov po prevodcovi, za situácie, že dotknuté podiely v prevedených nehnuteľnostiach sú t.č. vedené vo vlastníctve žalovaného, by bez jej podania zostalo neistým.

31. Za tejto situácie (odlišného názoru odvolacieho súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe), tak je na mieste pristúpiť k preskúmaniu vecnej stránky podanej žaloby, čo súd prvej inštancie, vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, aj urobil a vyhodnotením obsiahlo vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná ani po stránke vecnej, čo teda rovnako indikovalo podľa jeho názoru k jej zamietnutiu. V tomto bode odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že štandardne v prípade, keď súd prvej inštancie dospeje k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu na jej podaní a následne z tohto dôvodu žalobu zamietne, neprichádza do úvahy skúmať následne vecnú stránku žaloby súdom prvej inštancie a pokiaľ by k tomu prišlo, indikuje to spravidla k zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorý postup však v okolnostiach danej veci do úvahy neprichádza, a to pre kolíziu s ust. § 390 CSP neumožňujúcim odvolaciemu súdu v jednej veci opakované zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Za tejto situácie potom odvolací súd so zreteľom na produkované odvolacie námietky pristúpil k prieskumu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k vecnej stránke podanej žaloby.

32. Ďalšie ťažiskové námietky odvolateľky smerujúce už k vecnej stránke napadnutého rozhodnutia spočívali v jej nespokojnosti s hodnotením vykonaných dôkazov a z nich vyvedených skutkových a nadväzujúcich právnych záverov v otázke (ne)platnosti zaopatrovacej zmluvy, keď na rozdiel od súdu prvej inštancie zastáva odvolateľka názor, že žalovaný nepreukázal, teda neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojmu tvrdeniu, že v čase uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy bola splnená zákonná podmienka prevodu medzi blízkymi osobami tak, ako to má na mysli ust. § 116 Občianskeho zákonníka, v prípade ktorého zákon nepredpisuje povinnosť dodržať pri prevode predkupné právo vo vzťahu k zostávajúcim spoluvlastníkom, v tomto prípade žalobcom.

33. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že esenciálnou otázkou, ktorú je potrebné z hľadiska vyššie uvedenej odvolacej námietky odvolateľky zodpovedať je, či žalovaného ako nadobúdateľa, bolo možné v čase uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy považovať za osobu blízku prevodcovi, resp. teda že navzájom si boli osobami blízkymi tak, ako to predpokladá ust. § 116 Občianskeho zákonníka.

34. Za blízku osobu, vychádzajúc zo znenia ust. § 116 OZ, sa považuje príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

35. Pre to, aby sa iné osoby považovali pre účely ust. § 116 OZ za osoby blízke sa vyžaduje naplnenie subjektívnej stránky, a to existencia ich vnútorného citového vzájomného vzťahu. Zákon blízkosť tohto vzťahu charakterizuje tým, že tento vzťah považuje za blízky vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú. Nevyžaduje sa však, aby tieto osoby viedli spoločnú domácnosť. Napriek tomu, že ide o subjektívnu stránku danej fyzickej osoby, ide o skutkový predpoklad,

ktorého preukázanie zaťažuje toho, kto tvrdí, že je naplnený. Pri posudzovaní tejto otázky musí byť braný zreteľ na konkrétne okolnosti, pričom je vo zvýšenej miere žiaduce, aby závery z vykonaného dokazovania mali za následok spravodlivé usporiadanie vzťahov. Súdna prax nasvedčuje v prospech toho, že pre naplnenie predpokladov sa vyžaduje vzájomná existencia blízkeho vzťahu medzi dotknutými osobami. Ust. § 116 veta za bodkočiarkou OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Ak bola hypotéza právnej normy vymedzená správne, nemôže byť rozhodnutie vo veci v rozpore so zákonom z dôvodu, že neboli objasnené ďalšie okolnosti, prípadne, že nebolo prihliadnuté k iným okolnostiam, ktoré v posudzovanom prípade nemožno považovať za podstatné, či významné. Odvolací súd potom môže úvahy súdu prvej inštancie o tom, či medzi prevodcom spoluvlastníckeho podielu a žalovaným ako nadobúdateľom ide o vzťah osoby blízkej preskúmať len v prípade jej zjavnej neprimeranosti (k aplikácii právnych noriem s relatívne neurčitou hypotézou odvolací súd poukazuje napr. na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 22Cdo 1618/2007, či uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 22Cdo 989/2007).

36. Vyhodnotením rozhodujúcich skutočností v okolnostiach danej veci, vyššie uvedené odvolacie námietky žalobkyne 3/ smerujúce voči vecnému preskúmaniu žalobného nároku, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, vykonal predložené dôkazy v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, tieto vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery na ktorých založil svoje rozhodnutie posúdiac, že žalovaný uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojmu tvrdeniu o existencii takého subjektívneho vzťahu medzi ním a prevodcom v čase uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy, ktorý možno kvalifikovať ako vzťah osôb navzájom si blízkych (§ 116 veta za bodkočiarkou OZ), ktorý diskvalifikuje žalobcov z úspešného domáhania sa nárokov z nimi tvrdeného porušeného predkupného práva, keďže zaopatrovaciu – prevodnú zmluvu je za týchto okolností vo vzťahu k dôvodom uplatneným žalobou potrebné považovať za platnú (§ 40a veta prvá, § 140 OZ). Súd prvej inštancie správne vzal do úvahy výsledky vykonaného dokazovania, preukázané skutkové okolnosti a ich vplyv na nárok žalobcov, vychádzajúc z nich správne žalobu posúdil ako nedôvodnú tiež z jej vecnej stránky a preto jeho zamietajúce rozhodnutie odvolací súd napriek odlišnému právnemu názoru v otázke naliehavého právneho záujmu, vyhodnotil ako vo výroku vecne správne. Za správne považoval tiež jeho rozhodnutie v časti o trovách konania, keď žalovanému ako úspešnej strane v spore, priznal plnú náhradu trov konania (§ 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie pri posudzovaní vecného nároku žalobcov postupoval v súlade so zákonom, rozhodol o ňom poukazom na všetky relevantné skutočnosti, pričom jeho závery týkajúce sa subjektívnej stránky vzťahov medzi účastníkmi zaopatrovacej zmluvy, ako esenciálnej otázky, rozhodne v okolnostiach danej veci nemožno považovať za neprimerané, s následkom nespôsobilosti odvolania k inému, ako potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (vzťahujúcich sa k vecnej stránke uplatneného nároku s výnimkou posudzovania otázky naliehavého právneho záujmu), ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Súčasne sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (s výnimkou časti vzťahujúcej sa k naliehavému právnemu záujmu), konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou zákonných ustanovení jednotlivých právnych predpisov. Odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli zjavne neakceptovateľné, nevyplývajú z nich ani jednostrannosť, alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Obsah spisového materiálu v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované súdom prvej inštancie.

37. V konkrétnostiach posudzovanej veci sa odvolací súd plne stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný v konaní uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že s nebohým J. F. boli v čase uzatvorenia darovacej zmluvy v takom subjektívnom vzájomnom vzťahu, ktorý je možno kvalifikovať ako vzťah blízkych osôb podľa ust. § 116 Občianskeho zákonníka, spĺňajúci jednak podmienku rodinného pomeru, ako aj podmienku, že ujmu, ktorú by utrpel jeden z nich, druhý by dôvodne pociťoval ako ujmu vlastnú. Z dokazovania vyplynulo a medzi stranami nebolo sporným, že medzi nebohým J. F.

a žalovaným existoval rodinný pomer, keďže nebohý bol krstným otcom žalovaného pri jeho cirkevnom krste a spríbuznení boli aj prostredníctvom otca žalovaného, ktorý bol bratrancom nebohého a zároveň manželka nebohého bola sestrou matky žalovaného. Pokiaľ ide o skutočnosť, že nebohý a žalovaný boli vzájomne blízkymi osobami, ktorý vzťah vyústil do uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy zo dňa 17.08.2011, ktorú ako vyplýva z vykonaného dokazovania nebohý uzatvoril so žalovaným práve z dôvodu, že k nemu pociťoval blízky vzťah, videl v ňom svojho syna, oporu v starobe a chorobe a pred smrťou prejavil vôľu žiť s ním aj v spoločnej domácnosti, čo potvrdili svedkovia F. E., A. M., N. O. I. a D. H., súd prvej inštancie správne vyhodnotil všetky okolnosti posudzovanej veci a jeho zhodnotenie vzťahov medzi žalovaným a nebohým rozhodne odvolací súd nepovažuje za neprimerané. Z dokazovania zjavne vyplynulo, že od roku 2008 nemal nebohý so svojimi deťmi – pôvodným žalobcom 1/ a žalobkyňou 3/ taký vzťah, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako vnútorne blízky, ktorá skutočnosť vyplýva priamo z ich výpovedí. Nebohý žalobca 1/ uvádzal, že do smrti matky v roku 2008 boli ich vzájomné vzťahy dobré, po jej smrti sa zhoršili a vzájomne sa nerozprávali. Žalobkyňa 3/ uvádzala, že od smrti matky bol jej vzťah k otcovi chladný, od roku 2008 ho nenavštevovala, neposkytovala mu žiadnu pomoc. Zhoršené vzťahy medzi nebohým a jeho deťmi potvrdili aj vypočutí svedkovia K. P., H. J., Q. J., O. N., vo vzťahu k žalobkyňi 3/ F. J., J. E., L. H. vo vzťahu k obojmu žalobcom a D. H. vo vzťahu k nebohému žalobcovi 1/. Za tejto situácie potom zintenzívnenie vzájomných vzťahov medzi žalovaným a nebohým prevodcom bolo len logickým vyústením nedostatku citovej opory nebohého zo strany jeho detí o to viac, že tento od roku 2008 trpel závažným onkologickým ochorením a nepochybne kvalitatívne taký vzťah aký zjavne mal so žalovaným bol v tomto štádiu jeho života pre neho významným, keďže mu poskytoval citovú podporu. Polemizovanie odvolateľky za týchto zjavných okolností o tom, či a ako často žalovaný prevodcu navštevoval v období pred uzatvorením zaopatrovacej zmluvy nie sú významné, keďže ťažiskovo z hľadiska vyššie uvedenej právnej úpravy sa vyžadoval vzťah v rovine vnútorného citového vzájomného vzťahu, ktorý tu nepochybne medzi dotknutými osobami v čase zaopatrovacej zmluvy bol. A preto aj z hľadiska spravodlivého usporiadania vzťahov v okolnostiach danej veci, s poukazom na to, že nebohý zjavne žalovaného vnímal ako svoju jedinú citovú oporu, pri absencii takéhoto vzťahu zo strany jeho vlastných detí, napriek tomu, že si prešiel po stránke fyzickej aj psychickej náročným obdobím vzhľadom na jeho závažné ochorenie, odlišný záver by nebol udržateľný. Súd prvej inštancie správne pre posúdenie kvality a hodnoty vzťahu medzi nebohým a žalovaným vychádzal aj z výpovede svedkyne O. I., ktorá nemala žiaden vzťah k stranám sporu, dokonca ju navrhli vypočuť žalobcovia, ktorú jej výpoveď správne vyhodnotil ako objektívnu a nestrannú, vysvetľujúcu pohnútky nebohého vedúce ho k uzatvoreniu zaopatrovacej zmluvy, a bez ohľadu na to, že táto sa s nebohým a žalovaným stretla v septembri 2012, priamo od nebohého F. počula, že nemá dobré vzťahy so svojimi deťmi, pretože mu nepomáhajú, v tomto smere sa spolieha len na žalovaného, môže sa obrátiť len na neho pokiaľ potrebuje pomoc a to po všetkých stránkach a že u neho má väčšiu podporu ako u svojich detí. Svedkyňa nebohý jasne špecifikoval dôvody, ktoré ho viedli k uzatvoreniu zaopatrovacej zmluvy, ktoré spočívali vo vzájomných vzťahoch medzi ním a žalovaným a v jeho dôvere v to, že žalovaný v prípade potreby sa o neho postará. O svojom vzťahu k žalovanému nebohý hovoril aj pred svedkyňou O. N., keď sa vyjadril, že žalovaného si váži ako člena rodiny a viac ako svoje deti. Zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že práve ochotu pomôcť zo strany žalovaného žalobcovi už pred uzavretím zaopatrovacej zmluvy, jeho postoj k nebohému vyvolal dôveru nebohého vo vzťahu k nemu, upevnenie k ich vzájomným vzťahom a ich vzájomnú blízkosť. To, že žalovaný vo vzťahu k nebohému nemal zisťné záujmy a neinicioval uzatvorenie zaopatrovacej zmluvy, či následné nakladanie s nehnuteľnosťami v podobe ich predaja, vyplýva z výsluchu svedkyne N. I.. O blízkosti vzťahov medzi nimi svedčí aj fakt vyplývajúci z výpovede F. N. R., primára pľúcneho oddelenia C. K., ktorý vypovedal, že počas troch hospitalizácií v nemocnici nebohého (prvá v roku 2009 teda pred uzatvorením zmluvy) ako kontaktná osoba bol vždy uvádzaný žalovaný. Svedok S. P. R., ktorý žalovaného nepoznal, ale ktorý sa stretával s nebohým od roku 2006 po určité obdobie, dokonca vychádzajúc z toho, ako nebohý pred ním prezentoval žalovaného a ich vzájomné vzťahy mal dojem, že žalovaný je synom nebohého. V podrobnostiach sú skutočnosti vyplývajúce z výpovedí svedkov navrhnutých tak žalobcami, ako aj žalovaným a ich vyhodnotenie uvedené v bodoch 64/ až 75/ odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom odvolací súd sa s hodnotením týchto dôkazov tak, ako ich vykonal súd prvej inštancie, jednotlivo a aj v ich vzájomných súvislostiach, teda vo svetle zásad uvedených v § 191 CSP plne identifikuje a na tieto v podrobnostiach odkazuje, aby ich nadbytočne neopakoval. Nie je teda pravdou námietka odvolateľky, že súd prvej inštancie presunul dôkazné bremeno na žalobcov a tiež, že sa nezaoberal argumentami a dôkazmi žalobcov. Je potrebné si uvedomiť, že reagovať je potrebné len na podstatný argument, ktorý má význam pre rozhodnutie vo veci. Odvolateľka zjavne nesprávne odvodzuje kvalitu vzťahov medzi žalovaným a nebohým prevodcom od intenzity ich fyzického kontaktu v období pred uzatvorením

zaopatrovacej zmluvy, poukazujúc na to, že neboli v intenzívnom dennom kontakte, že nebohý si bežné potreby zaobstarával sám, prípadne mu v určitých limitoch pomáhal jeho syn A.. Intenzita denného kontaktu nie je podmienkou (a teda prípadne ani vedenie spoločnej domácnosti, či denné návštevy) pre záver, že ten-ktorý vzťah medzi dotknutými osobami možno kvalifikovať ako vzťah blízky podľa § 116 Občianskeho zákonníka. Rozhodujúcim tu je existencia ich vnútorného citového vzájomného vzťahu, ktorý aj podľa názoru odvolacieho súdu bol jednoznačne preukázaný. Nie je pravdou, že na prospech žalovaného vypovedala len jeho manželka. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia, svedkyňa N. I. síce vypovedala o tom, čo sa dozvedela od nebohého až v období dva roky po uzavretí zmluvy, avšak vypovedala o vzťahu nebohého k žalovanému tak, ako jej ho tento odprezentoval z vlastnej vôle že existoval už v období pred zaopatrovacou zmluvou. Svedok S. R. nepozná strany sporu a nemohol mať teda ani vnútorný záujem na tom, aby cielene vypovedal v prospech tej-ktorej strany, ale vypovedal len o tom, čo v určitom období, ktoré spadá aj do obdobia pred zaopatrovacou zmluvou, sa o vzájomných vzťahoch medzi nebohým a žalovaným dozvedel priamo pri rozhovoroch s nebohým. To, že tento svedka ostatní svedkovia nepoznali, nie je dôvodom, pre ktorý by malo pôsobiť z hľadiska svojej výpovede nedôveryhodne. Bez právneho významu sú tiež námietky odvolateľky, že súd sa nezmieňoval o negatívnych skutkoch žalovaného, ani jeho spoločenskej morálke, či sa nevysporiadaval s tým, že bolo umožnené chorému prevodcovi robiť stavebné úpravy v dome žalovaného, či dôvody, pre ktoré sa nekonalo dedičské konanie, keďže ide o skutočnosti, ktoré sú bez dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolateľka na jednej strane uvádza, že esenciálnym je tu obdobie do zaopatrovacej zmluvy, na strane druhej sa ale dožaduje, aby súd prvej inštancie posudzoval praktické plnenie povinností žalovaného zo zaopatrovacej zmluvy v období následne po jej uzatvorení, či skutočnosti, ktoré sa odohrávali po uzatvorení zaopatrovacej zmluvy, k čomu však nie je žiaden dôvod. Boli to žalobcovia, ktorí zvolili formu žaloby, ako aj skutočnosti, od ktorých odvodzovali jej možný úspech. Jej opodstatnenosť zakladali na porušení svojho predkupného práva, keď pred uzatvorením zaopatrovacej zmluvy mal nebohý porušiť svoju povinnosť za rovnakých podmienok im prevádzaný podiel previesť, keď podľa ich názoru v čase uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy nebola splnená podmienka existencie blízkeho vzťahu medzi prevodcom a žalovaným. A presne v týchto limitoch sú významné aj skutočnosti pre posúdenie opodstatnenosti ich žaloby a v rámci toho aj vyriešenia esenciálnej otázky existencie kvality vzťahu medzi prevodcom a žalovaným, vyriešeniu ktorej sa súd prvej inštancie správne, podrobne a obsiahlo zhostil. Faktom teda zostáva, že v rozhodnom období medzi deťmi nebohého prevodcu a prevodcom neboli také blízke vnútorné väzby, ktoré by boli spôsobilé, a to prirodzene vzhľadom na tento príbuzenský vzťah poskytnúť žalovanému, či už fyzickú alebo psychickú oporu, ktorá vzhľadom k jeho veku a o to viac, že sa nachádzal v období života, keď trpel závažným onkologickým ochorením, musela byť pre neho významnou, čo logicky viedlo k vybudovaniu obdobného vzťahu, aký by bolo možné predpokladať zo strany detí prevodcu, a to so žalovaným navzájom, ktorý mu zjavne všetku potrebnú oporu v medziach, ako to prevodca vyžadoval, poskytoval, a táto dôvera a vnútorný vzťah nebohého k žalovanému aj vyústil logicky do uzatvorenia zaopatrovacej zmluvy. Akékoľvek spochybňovanie za týchto okolností vzťahu medzi nimi nie je ani podľa názoru odvolacieho súdu udržateľné a nebolo by súladné ani so spravodlivým usporiadaním vzťahov medzi dotknutými subjektmi. Prevodca bol v rozhodnom období ťažko chorý a bez ohľadu na predchádzajúce konflikty medzi ním a ich deťmi nepochybne bolo ich morálnou povinnosťou pri ňom stáť a požadovanú podporu mu poskytnúť, čo sa však nestalo, a preto aktuálne spochybňovať vzťah žalovaného k prevodcovi, ktorý suploval vzťah vlastných detí prevodcu voči nemu, nie je namieste. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zaopatrovacia zmluva je platná pre existenciu blízkeho vzťahu medzi prevodcom a žalovaným, teda žalobe o určenie, že prevádzaný podiel v čase smrti vlastnil prevodca, resp. že teda patrí do dedičstva po ňom, tak nemá oporu v skutkových okolnostiach tohto prípadu.

38. V ďalšom ťažisko nespokojnosti žalobkyne 3/ vychádzajúc z obsahu odvolania tiež vyplývalo z toho, že súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhovaný dôkaz, ktorý konkretizovala ako posúdenie psychologického profilu svedkov (odvolací dôvod uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP), uplatnenie ktorého pre jeho nekonkrétnosť ani nebolo spôsobilé k odvolaciemu prieskumu, pričom dohľadávanie novej navrhovanej formy, či polemizovanie o tom, aký dôkaz by v tomto prípade mohol obstať, nepatrí k úlohám odvolacieho súdu, ktorý v sporovom konaní úlohu vyšetrovacieho orgánu neplní. Z odvolania nie je zrejmé o akú formu dôkazu sa má jednať (znalecké dokazovanie, odborné vyjadrenie, výsluch odborníka či iné), pričom odvolací súd poukazuje na to, že hodnotenie dôveryhodnosti svedeckých výpovedí je jednoznačne doménou súdu v rámci hodnotenia dôkazov jednotlivo aj v ich vzájomných súvislostiach.

39. Žalobkyňa 3/ v konečnom dôsledku v odvolaní uvádza, že uplatňuje tiež dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, príp. existencia inej vady), pod ktoré dôvody posúdením obsahu odvolania možno subsumovať ňou tvrdené vady odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

40. Je pravdou, že odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR, avšak len v situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo (ne)vyhovené uplatnenému nároku, či obrannej argumentácii nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné.

41. Odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k vecnému nároku žalobcov však tvorí rámcovo dostatočný podklad pre uskutočnenie jeho prieskumu v odvolacom konaní, bezo zvyšku spĺňajúc parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami danými ust. § 220 ods. 2 CSP, vysporiadavajúc sa s rozhodujúcou argumentáciou tiež žalobkyne 3/ a prieskumom nebola zistená namietaná jeho nedostatočnosť. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na to, že aj Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že súd v rozsudku nemusí reagovať na každý argument prednesený v súdnom konaní, vyžaduje sa, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia (či jeho časti) považovaný za významný (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B), čo dopadá v plnej miere tiež na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05), k naplneniu čoho v posudzovanej veci aj došlo.

42. Skutočnosť, že žalobkyňa 3/ sa so zamietajúcim rozhodnutím súdom prvej inštancie, či dôvodmi na ktorej rozhodnutie založil súd prvej inštancie subjektívne nestotožňuje a považuje ho za nesprávne (v limitoch vecného prieskumu nároku), nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a tiež nemôže byť spôsobilá založiť odlišné rozhodnutie. Závery súdu prvej inštancie pri posudzovaní nastolených otázok boli výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu napadnutého rozhodnutia o uplatnenom nároku.

43. Samotná polemika odvolateľky s právnymi závermi súdu prvej inštancie, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, či len kritika toho, ako súd prvej inštancie pristupoval k riešeniu dotknutých právnych otázok, významovo nie je spôsobilou narušiť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

44. Z uvedených dôvodov tak nebolo možné konštatovať ani naplnenie odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP a to nielen z hľadiska namietaných nedostatkov odôvodnenia rozhodnutia, ale ani z hľadiska nevykonania navrhovaného dokazovania, keďže procesný postup súdu prvej inštancie aj v tomto smere nevykazuje také vady, či známky nesprávnosti, ktoré by ho diskvalifikovali z potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu.

45. Žalobkyňou 3/ produkované odvolacie námietky tak neboli spôsobilé privodiť v prospech nej priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

46. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne, za súčasného zistenia o správnosti rozhodnutia tiež v časti o trovách konania, toto v napadnutých častiach (zamietajúcej – výrok I. a súvisiacej o trovách konania – výrok III.) podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Žalobkyňa 3/ v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedla žiadne rozhodujúce skutočnosti vzťahujúce sa k posúdeniu vecnej stránky žaloby, ktoré by boli spôsobilé k odlišnému, na jej prospech vyznievajúcejmu rozhodnutiu.

47. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému vzhľadom k plnému úspechu v odvolacom konaní priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyňi 3/ ako odvolateľke.

48. Vo vzťahu žalobcov 2/ a 3/ a žalovaného pokiaľ ide o náhradu trov odvolacieho konania mal odvolací súd za to, že sú tu dôvody dané ust. § 257 CSP na prospech žalobcov 1/ a 2/, ktorí odvolacie konanie nevyvolali, k odvolaniu sa nepripojili a vznik žiadnych trov v odvolacom konaní ani nezapríčinili. Vyššie uvedené okolnosti tak podľa názoru odvolacieho súdu indikujú k aplikácii moderačného práva pokiaľ ide o náhradu trov konania na ich prospech, keď nemožno opomenúť, že do konania sa dostali nie z vlastnej iniciatívy, ale ako potencionálni právni nástupcovia po svojom otcovi, ktorý inicioval vyvolanie sporu spolu so žalobkyňou 3/ (pôvodne žalobca 1/) ktorý však s nimi desaťročia neudržiaval žiaden kontakt, preto by bolo extrémne nespravodlivé, aby boli zaťažení trovami odvolacieho konania.

49. O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

50. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).